

Asesu'r Effaith ar Bobl Gwynedd

Mae'r ddogfen yma yn asesu'r effaith fydd y polisi, gweithdrefn, cynllun ayb yn ei gael ar boblogaeth y sir ac yn gweithredu ar sail nifer o ddeddfau.

- **Deddf Cydraddoldeb 2010.** Mae'n rhoi dyletswydd ar fudiadau cyhoeddus i roi sylw dyledus i effaith unrhyw bolisi, weithdrefn, cynllun ayb newydd (neu wrth eu addasu) ar bobl â nodweddion gwarchoddedig. Mae gofyn i ni
 - ddiddymu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithiol ac ymddygiad arall sydd wedi ei wahardd gan y Ddeddf.
 - hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a'r rhai nad ydynt.
 - meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rhai nad ydynt.

Yng Nghymru mae'r ddyletswydd benodol yn nodi yr angen i wneud asesiad effaith yn dilyn canllawiau penodol i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Rhaid gwneud asesiad amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl hefo nodwedd gwarchoddedig).

- **Dyletswydd Economaidd-Cymdeithasol.** Mae Cymru wedi gweithredu'r ddyletswydd bellach yma sy'n ran o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yn rhoi dyletswydd i fynd i'r afael ag anfantais economaidd-gymdeithasol mewn penderfyniadau strategol.
- **Safonau'r Gymraeg (Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011.** Mae'n ofynnol i'r Cyngor ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac i sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae'r ddogfen hon felly yn sicrhau bod y penderfyniadau yma'n diogelu ac yn hyrwyddo'r defnydd a wneir o'r Gymraeg.
- **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015.** Mae dyletswydd ar y Cyngor i roi'r pum ffordd o weithio ar waith, ac i ymateb i'r 7 nod llesiant cenedlaethol.
- **Deddf Lluoedd Arfog 2021.** Rhaid i Gyngorau roi sylw dyledus i effaith y cynnig hwn ar y rhai sy'n gwasanaethu neu sydd wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog, ynghyd â'u teuluoedd.

Cliciwch neu daro yma i deipio testun.

Awdur: Sian Edith Jones (OEDOLION)

Dyddiad: 9/1/2025 12:00:00 AM

Fersiwn: Rhif 1

CAM 1 - Prif Nodau ac Amcanion y Polisi neu'r Ymarfer

1. Beth yw amcan yr hyn sy'n cael ei asesu?

- Polisiau, ymarfer neu weithdrefnau newydd neu rai sy'n cael eu hadolygu (sy'n golygu newid yn narpariaeth y gwasanaeth neu arferion cyflogaeth)

2. Beth yw nodau, amcanion a chanlyniadau arfaethedig y polisi neu'r ymarfer?

Yng nghyd-destun yr angen a'r ymdrech i sicrhau bod gwasanaethau o ansawdd yn cael eu cynnig ar draws y Sir, cefnogodd y pwyllgor y bwriad i gynnal adolygiad o'r ddarpariaeth gofal dydd ym Mlaenau Ffestiniog a Cricieth ac ystyried model amgen. Gofynnwyd i'r swyddogion sicrhau bod y model newydd yn darparu gwasanaeth cyson ar draws y sir gan gynnwys gwasanaeth i rai sy'n byw mewn ardaloedd gwledig.

3. Pwy yw'r prif grwpiau ymgynghorol (budd-ddeiliaid)?

Derbynwyr gwasanaeth a'u teuluoedd/gofalwyr yn ardal Blaenau Ffestiniog a Cricieth

Aelodau etholedig Blaenau Ffestiniog a Cricieth

CAM 2 - Data Ymgysylltu ac Asesu'r Effaith

4. Oes ymgais wedi ei wneud i gydymffurfio â'r ddyletswydd i ymgysylltu yn unol â'r hyn a ddisgrifir uchod ac oes digon o wybodaeth wedi ei gasglu i symud ymlaen?

Oes

Manylion yr ymgysylltu. Nodwch unrhyw ymgynghori neu ymgysylltu rydych chi wedi ei wneud neu yn bwriadu ei wneud

Gweithrediad	Dyddiadau	Gwybodaeth
Timau Gwaith Cymdeithasol lleol wedi ymgysylltu gyda'r derbynwyr gwasanaeth a'u teuluoedd oedd yn arfer mynychu'r 2 ganolfan dydd	2023-2024	anghenion yr unigolion perthnasol wedi newid a dim bellach angen gofal dydd

Cyfarfod gyda aelodau etholedig Blaenau Ffestiniog a Cricieth	Hydref a Tachwedd 2024	wedi rhannu'r sefyllfa gyda hwy
---	------------------------	---------------------------------

5. Pa wybodaeth sydd ar gael am yr effaith ar bob un o'r nodweddion a'r pynciau isod?

Hil	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Anabledd	<p>O'r grwp oedd yn arfer mynychu roedd ganddynt anghenion amrywiol, gan gynnwys amhariadau corfforol, dementia, problemau clyw, cyflyrau iechyd hir dymor.</p> <p>Cyflwynwyd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ar 1 Ebrill 2016, ac mae'n darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer gofal a chymorth yng Nghymru. Mae'r Ddeddf wedi newid y ffordd y mae anghenion pobl yn cael eu hasesu, a'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu gan hyrwyddo</p>	<p>Mae'r unigolion gydag anghenion gofal a chefnogaeth sy'n deillio o'r amhariadau corfforol uchod yn derbyn cefnogaeth drwy amrywiol ddarpariaethau erbyn hyn ee gwasanaeth cefnogol, gofal cartref, gwasanaeth eistedd, mynychu gweithgareddau trydydd Sector a lechyd</p> <p>Effaith cadarnhaol o ran y pwyslais ar gynnig mwy o ddewis darpariaeth i bobl.</p>

	amrywiaeth o gefnogaeth sydd ar gael o fewn y gymuned i leihau'r angen am gymorth ffurfiol.	
Rhyw	Dim data perthnasol wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Oedran	<p>O'r grwp oedd yn arfer mynychu roedd ganddynt anghenion amrywiol, gan gynnwys amhariadau corfforol, dementia, problemau clyw, cyflyrau iechyd hir dymor. Y mwyafrif dros 55 oed.</p> <p>Cyflwynwyd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ar 1 Ebrill 2016, ac mae'n darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer gofal a chymorth yng Nghymru. Mae'r Ddeddf wedi newid y ffordd y mae anghenion pobl yn cael eu hasesu, a'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu gan hyrwyddo amrywiaeth o gefnogaeth sydd ar gael o fewn y gymuned i leihau'r angen am gymorth ffurfiol.</p>	<p>Mae'r unigolion gydag anghenion gofal a chefnogaeth sy'n deillio o'r amhariadau corfforol uchod yn derbyn cefnogaeth drwy amrywiol ddarpariaethau erbyn hyn ee gwasanaeth cefnogol, gofal cartref, gwasanaeth eistedd, mynychu gweithgareddau trydydd sector a gwasanaethau lechyd.</p> <p>Effaith cadarnhaol o ran y pwyslais ar gynnig mwy o ddewis darpariaethau i bobl</p>
Crefydd a Chred	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Cyfeiriadedd Rhywiol	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Ail-bennu rhywedd	Dim data wedi ei adnabod yn y grwp yma	Dim effaith wedi ei adnabod gyda'r grwp yma
Priodas a Phartneriaetgh Sifil	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Beichiogrwydd a Mamolaeth	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod
Iaith Gymraeg	Mae'r gwasanaethau amgen yn cynnig darpariaeth yn newis iaith yr unigolyn	Mae'r gwasanaethau amgen yn cynnig darpariaeth yn newis iaith yr unigolyn

Ystyriaethau Economaidd Gymdeithasol	Mae ymdrech i gynnig gwasanaethau amgen yn lleol ac o fewn gallu ariannol yr unigolyn	Mae'n bosib bod rhai unigolion yn gorfod teithio tu allan i'w cynefin er mwyn cael mynediad i rai gwasanaethau amgen, mae cludiant yn fater sy'n cael ystyriaeth ar wahân gyda pholisi cludiant diwygiedig.
Y Rhai Sy'n Gwasanaethu Neu Sydd Wedi Gwasanaethu Yn Y Lluoedd Arfog, Ynghys a'u Teuluoedd	Dim data wedi ei adnabod	Dim effaith wedi ei adnabod i'r grwp yma ond mae'r timau yn ymwybodol bod hyn yn ystyriaeth pan yn cynllunio gofal
Hawliau Dynol	Dim data wedi ei adnabod	effaith cadarnhaol o ran bod pwyslais ar gynnig mwy o ddewis darpariaeth i bobl
Arall	Ymgysylltu gyda theuluoedd/gofalwyr di-dâl i'r mynychwyr blaenorol wedi digwydd, anghenion bellach wedi newid gyda'r grŵp yma ond rhaid cydnabod yr angen i ymgysylltu gyda gofalwyr di-dâl presennol yr ardal ynglŷn â'u anghenion gofal a chefnogaeth, mae hynny'n digwydd drwy drefniadau arferol asesiad gofal a chefnogaeth o dan y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.	Effaith cadarnhaol o ran y pwyslais ar gynnig mwy o ddewis darpariaethau i unigolion a'u gofalwyr Cyflwynwyd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ar 1 Ebrill 2016, ac mae'n darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer gofal a chymorth yng Nghymru. Mae'r Ddeddf wedi newid y ffordd y mae anghenion pobl yn cael eu hasesu, a'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu gan hyrwyddo amrywiaeth o gefnogaeth sydd ar gael o fewn y gymuned i leihau'r angen am gymorth ffurfiol.

6. Oes yna unrhyw fylchau data neu wybodaeth ac os felly beth yw'r rhain a sut y bwriedir ymdrin ag hwy?

Nagoes, rydym yn gweithredu yn unol â'r ddeddf a bellach yn cynnig mwy o ddewis i'r unigolion a'u teuluoedd sy'n derbyn gofal a chefnogaeth

7. Wrth ystyried penderfyniadau allweddol eraill sy'n effeithio ar y grwpiau hyn, oes yna effaith gynyddol (effaith gronnu)?

Dim effaith wedi ei adnabod

8. Beth mae'r cynnig yn ei gynnwys i ddangos eich bod wedi rhoi sylw dyledus i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (i hyrwyddo cyfle cyfartal; helpu i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth anghyfreithlon a meithrin perthnasau da a chydlyniant cymunedol ehangach) fel y mae'r 3 nod y Ddyletswydd Gyffredinol yn Neddf Cydraddoldeb 2010 yn eu cwmpasu?

- a) Amherthnasol
- b) Cynnig mwy o ddewis darpariaeth
- c) darpariaethau mwy agored, hyblyg a chymunedol

9. Sut mae'r cynnig yn dangos fod sylw dyledus wedi ei roi i'r angen i fynd i afael ag anghyfartaledd o achos anfantais economaidd-gymdeithasol? (Sylwer fod hyn yn ymwneud â chau bylchau anghydraddoldeb yn hytrach na gwella canlyniadau i bawb yn unig)

Dim yn berthnasol

10. Sut mae'r cynnig yn dangos gweithredu yn unol â gofynion Safonau'r Gymraeg (Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011), i beidio a thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac i sicrhau cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg? Hefyd sut y gweithredir yn unol â pholisi a strategaeth iaith y Cyngor i fanteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg (y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau'n ddwyieithog) a chynyddu cyfleoedd i ddefnyddio a dysgu'r iaith yn y gymuned?

Rydym yn cynnig darpariaethau yn newis iaith yr unigolyn

11. Sut mae'r cynnig hwn yn diwallu gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol drwy roi'r pum ffordd o weithio ar waith, ac yn ymateb i'r 7 nod llesiant cenedlaethol gan gynnwys creu Cymru sy'n Fwy Cyfartal?

Mae'r cynnig yn atgyfnerthu gwasanaethau i'r dyfodol, mae'n hir dymor, mae'n integreiddio ac yn hybu partneriaethau cymunedol, pobl yn cael eu cynnwys a'u hannog i ddewis.

CAM 3 - Caffael a Phartneriaethau

12. A fydd y polisi neu'r ymarfer hwn yn cael ei gyflawni'n llwyr neu'n rhannol gan gontractwyr neu mewn partneriaeth â sefydliad(au) eraill?

Bydd

CAM 4 - Ymdrin ag Effaith Negyddol neu Anghyfreithlon a Chryfhau'r Polisi neu'r Ymarfer

13. Wrth ystyried cymesuredd, a yw'r polisi neu'r ymarfer yn achosi effaith gadarnhaol neu negyddol sylweddol neu'n creu canlyniadau anghyfartal? (Crynodeb o'r effaith sydd wedi ei adnabod uchod)

Effaith Gadarnhaol Sylweddol:

Cynnig mwy o ddewis i bobl a'u teuluoedd/gofalwyr di dâl

Effaith Negyddol Sylweddol:

Heb adnabod unrhyw effaith negyddol sylweddol

14. Dylid egluro unrhyw effaith negyddol bwriadol a pham y credir fod cyfiawnhad dros weithredu fel hyn (er enghraifft, ar sail gwella cyfle cyfartal neu fagu perthnasau da rhwng y sawl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r sawl sydd ddim neu oherwydd cyfiawnhad gwrthrychol neu weithred gadarnhaol

Dim yn berthnasol

15. A fydd unrhyw un o'r effeithiau negyddol a nodwyd yn cyfrif fel gwahaniaethu anghyfreithlon ond eu bod yn anorfod (e.e. lleihau cyllid)?

Na fydd

Noder y rheswm dros ddweud hynny a'r cyfiawnhad dros barhau

Gan ein bod yn parhau i gynnig darpariaeth sy'n rhoi mwy o ddewis

16. Pa fesurau neu newidiadau eraill fyddai'n bosib eu cynnwys er mwyn cryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos fod sylw dyledus wedi ei roi i hyrwyddo cyfle cyfartal; helpu i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth anghyfreithlon a meithrin perthnasau da a chydlyniant cymunedol ehangach; fel yr ymdrinnir â nod wella yn Nyletswydd Gyffredinol Deddf Cydraddoldeb 2010?

Dim, rydym yn trafod yn uniongyrchol gyda'r unigolion a'u teuluoedd ac yn adnabod eu anghenion personol/unigolyddol

17. Pa fesurau neu newidiadau eraill fyddai'n bosib eu cynnwys er mwyn cryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos fod sylw dyledus wedi ei roi i'r angen i leihau canlyniadau anghyfartal o ganlyniad i anfantaes economaidd-gymdeithasol?

Dim yn berthnasol

18. Pa fesurau neu newidiadau eraill fyddai'n bosib eu cynnwys er mwyn cryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos fod sylw dyledus wedi ei roi i'r angen i gynyddu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a lleihau neu atal unrhyw effeithiau andwyol y gall y polisi/ymarfer ei gael ar yr iaith Gymraeg?

Dim yn berthnasol

19. A oes digon o wybodaeth i lunio barn gytbwys a symud ymlaen?

Credwn bod digon o wybodaeth

CAM 5 - Penderfynu Mynd Ymlaen

20. O ystyried yr wybodaeth sydd wedi'i chasglu yng Nghamau 1-4, ydi hi'n bosib symud ymlaen â'r polisi neu'r ymarfer ai peidio, ac os felly, ar ba sail? Dewis o:

Parhau â'r polisi neu'r ymarfer yn ei ffurf bresennol

CAM 6 - Camau Gweithredu a Threfniadau i Fonitro Canlyniadau ac Adolygu Data

Mae'r broses AEC yn un barhaus ac nid yw yn dod i ben pan fo'r polisi/ymarfer a'r AEC wedi'u cytuno a'u gweithredu. Mae dyletswydd gyfreithiol benodol i fonitro effaith y polisiau/ymarferion ar gydraddoldeb ar sail barhaus i adnabod a yw'r canlyniadau wedi newid ers i chi gyflwyno neu addasu'r polisi neu ymarfer newydd hwn. Os nad yw'r data perthnasol gennych chi, dylech fod yn gweithredu i gywiro hyn yn eich cynllun gweithredu. I weld canllawiau EHRC ar gasglu data gallwch adolygu eu [Fframwaith Fesur](#)

21. Pa gamau gweithredu a nodwyd yng Nghamau 1-5 neu unrhyw waith casglu data ychwanegol fydd o gymorth i fonitro'r polisi / ymarfer pan gaiff ei weithredu:

Gweithrediad	Dyddiadau	Amserlen	Cyfrifoldeb Arewiniol	Ychwanegu i'r Cynllun Gwasanaeth
Parhau i weithredu a chomisiynu yn unol a anghenion y boblogaeth leol	parhau	agored	Sian Edith Jones	Na

22. Pa drefniadau i fonitro ac adolygu effaith barhaus y polisi neu'r ymarfer hwn fydd yn cael eu gweithredu, gan gynnwys amserlenni ar gyfer pryd y dylid ei adolygu'n ffurfiol:

Trefniadau Monitro ac Adolygu (gan gynnwys lle fydd y canlyniadau'n cael eu cofnodi)	Amserlen ac Amllder	Cyfrifoldeb Arweiniol	Ychwanegu i'r cynllun Gwasanaeth
Ymateb i faterion lleol fel maent yn codi	parhau/agored	Sian Edith Jones	Na